

OM AT LÆSE HURTIGERE

**Helt overordnet drejer hurtiglæsning sig om tillid.
Tillid til dine øjne. Tillid til din hjerne. Tillid til dig selv.**

Når vi lærer at læse, går tingene meget langsomt. Vi lærer de enkelte bogstavers lyde og form. Vi hakker os igennem hvert ord. Vi udtaler lydene meget tydeligt og kæmper i det hele taget med at få sat alt rigtigt sammen, så det ender med at danne et ord fremfor en serie af lyde. Når vi så går i gang med hele sætninger, skal meningen også med, trykket skal lægges korrekt, og endelig skal man faktisk også ende med at kunne læse *mellem* linjerne.

Der foregår så uendeligt mange processer under læsningen. Derfor er der også skrevet et hav af bøger om dette emne, og forskningen finder hele tiden ud af nyt.

I denne miniguide til hurtiglæsning vil jeg dog kun koncentrere mig om et par af processerne og give dig tips til, hvordan du ved at stole på, at du når at opfatte det hele, kan sætte farten op og spare en masse tid på din læsning.

Grunden til, at jeg nævner tillid flere gange, er, at jeg så ofte har mødt decideret nervøse elever, som frygter, at de ikke får det hele med, når de læser hurtigt. At de får sprunget noget vigtigt over, at de ikke kan genfortælle teksten bagefter eller måske ligefrem sjusker.

Gør du dette rigtigt, og træner du jævnlige ved bl.a. at teste din forståelse, vil det ikke ske. Få en ven eller en af dine forældre til at læse det samme og spørge ind til handlingen, så du kan være sikker på, du har fået det væsentlige med. Skriv også gerne et par stikord til hvert afsnit lige efter læsningen. Stol dog som udgangspunkt på, at dine øjne og din hjerne opfatter både ord, sætninger og mening meget hurtigere, end du kan forestille dig.

Når du træner, er det vigtigt, du bruger en bog, som er let at læse for dig. Den skal altså ikke være fyldt med svære ord og må såmænd godt være en bog, du kender og måske har læst før. På den måde er der ikke noget, der forstyrrer processen. Det gør ikke noget, der er billeder eller tegninger i, så længe du ikke bliver distraheret af dem. Rene tekstsider er dog normalt nemmest at gå til, når man skal tælle linjer.

Før du starter, skal du have styr på, hvor mange ord du normalt læser i minuttet. Det gør du på denne måde:

- Tæl ordene på de første 5 linjer og del dem med 5 = gennemsnitligt antal ord pr. linje
- Læs et minut, helt som du plejer
- Regn din læsehastighed ud ved at gange antal læste linjer med ord pr. linje

Skriv det øverst til højre på skemaet, så du har noget at sammenligne med. Vælg et godt sted for dig at sidde, stå eller ligge, hvor du har det lys, der passer dig bedst og også gerne et glas vand.

Du er nu klar til at gå i gang!

3 TIPS TIL AT LÆSE HURTIGERE - UDEN AT GÅ GLIP AF BUDSKABET

Du får her tre øvelser, som kan sætte dit læsetempo op, hvis du træner ca. 15 minutter hver dag. Brug skemaet til at registrere dine læste ord og ros dig selv for hver eneste fremgang!

Råd 1: Læs så flydende som muligt ved at tvinge dine øjne fremad hele tiden

Forklaring: Når vi læser, hopper vores øjne fra ord til ord i bitte små ryk. Til tider hopper de også lige tilbage for at være sikre på ordet eller stave det igennem igen. Det skal du nu tvinge dem væk fra, mens du stoler på, at du nok skal få det hele med.

Det kræver fokus og vilje, men bliv bare ved med at 'skubbe' øjnene hen til det næste ord – uden pause. Heller ikke ved punktummer.

Gør det et minut, tæl antal linjer, regn det totale antal læste ord ud og skriv det på skemaet.

Råd 2: Forkort hver linje ved at starte med ord nr. 2 og slutte ved det næstsidste

Forklaring: Rent faktisk læser vi hvert ord flere gange, fordi vores perifere syn opfatter flere ord ad gangen, selv om vi kun koncentrerer os om et enkelt. Når du kigger på et ord, ser dine øjne samtidig det ord lige foran, over, efter og under.

Derfor har du rent faktisk set ordet før, når du læser det – til tider op til flere gange – og du kan således også stole på, at du opfatter både det første og sidste ord på en linje, selv om du ikke kigger direkte på det. Vær stædig og gør hver side smallere på denne måde = hurtigere læst.

Gør det et minut, tæl antal linjer, regn det totale antal læste ord ud og skriv det på skemaet.

Råd 3: Brug en pegepind til at presse tempoet i vejret

Forklaring: I starten af vores læseundervisning brugte vi pegefingeren eller et læsekort for at holde fokus. Senere blev det taget fra os og betegnet som en lille smule barnligt. Det skal du nu blæse på! Brug din pegefinger eller en blyant til at sætte tempoet op ved hele tiden at flytte den en lille smule hurtigere, så dine øjne skal løbe stærkere og stærkere for at følge med.

Når du træner, kan du sagtens lege lidt med det og prøve at læse så hurtigt, at du dårligt nok tror, du har opfattet noget – bare du hele tiden tjekker, om du kan huske det læste. Ikke nødvendigvis i alle detaljer, bare det mest nødvendige.

Gør det et minut, tæl antal linjer, regn det totale antal læste ord ud og skriv det på skemaet.

Rigtig god arbejdslyst og læsefornøjelse!

SKEMA TIL HURTIGLÆSNING

NAVN:

ANTAL ORD PR. LINJE:

ØVELSE	ANTAL LINJER	LÆSE-HASTIGHED = ord pr. minut
1. Læs, som du plejer - 1 min.		
2. Læs flydende uden at stoppe op - 1 min.		
3. Læs kortere linjer - 1 min.		
4. Læs med en 'pegepind' - 1 min.		
PAUSE		
5. Læs, som du NU plejer ;o) - 1 min.		
Difference mellem 1 og 5 = resultatet af din træning i dag...		

VIGTIGT!

Når du træner, overanstrenger du dine øjne, fordi de ikke er vant til det, du beder dem om. Hold derfor gerne en lille pause efter et par omgange ved at lægge hænderne over øjnene i min. 30 sekunder, så du lukker alt lys ude. Få også meget gerne lidt bevægelse i kroppen og frisk luft, så du får ilt til hjernen og ny energi.

Når du har prøvet øvelserne et par gange, vælger du måske en af dem ud som din favorit, men brug også gerne dem alle tre samtidig. Ved at læse kortere linjer mere flydende med en turbo-pegepind som hjælp vil du blive overrasket over, hvor meget hurtigere du kan læse i løbet af kort tid.

Til inspiration er her de gængse tal for læsehastighed:

- 4. klassetrin: 120-150 ord i minuttet
- 5. klassetrin: 150-170 ord i minuttet
- 6. klassetrin: 170-200 ord i minuttet
- 7. klassetrin: 200-225 ord i minuttet
- 8. klassetrin: 225-250 ord i minuttet
- 9. klassetrin: > 250 ord i minuttet

For voksne læsere ligger tallet på ca. 300-400 ord i minuttet. Det svarer nogenlunde til det dobbelte af talehastigheden. Nogen kan rent faktisk læse op til 1000 ord i minuttet, men de lever oftest af at skimme tekster.